

ОМБУДСМАН НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ДАНИЕЛ МИТОВ
МИНИСТЪР НА
ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

ДО
ДОЦ.Д-Р СИЛВИ КИРИЛОВ
МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Относно: Множество жалби на граждани, пострадали от фалшиво положителни тестове

**УВАЖАЕМИ Г-Н МИТОВ,
УВАЖАЕМИ Г-Н КИРИЛОВ,**

През последната година драстично се увеличи броят на гражданите- водачи на моторни превозни средства, които сезират омбудсмана с оплаквания за фалшиво положителни резултати от полеви тестове за наркотици, което се установява, след като доброволно са се подложили на проверка за употреба на наркотични вещества.

Анализът на постъпилите сигнали очертава един системен проблем, който изисква **координирани действия както от Министерството на вътрешните работи, така и от Министерството на здравеопазването.**

Наблюдаваните проблеми могат да бъдат групирани в няколко основни направления:

На първо място, широко разпространената практика на МВР да използва полевите тестове DrugTest 5000 с цел превантивен ефект, често води до фалшиво положителни резултати. Това се случва дори при граждани, които не са употребявали наркотични вещества, а **резултатът се дължи на прием на легални и често предписвани лекарства – обезболяващи, медикаменти за кашлица и други.**

В подобни случаи гражданите се оказват поставени в ситуация, сходна с реален нарушител: образуват се досъдебни производства, временно се отнемат свидетелствата за управление, както и моторните превозни средства, гражданите се задържат за до 24-часа, а често биват ограничени и във възможността да упражняват професионалната си дейност.

На второ място, същественото забавяне при извършването на лабораторните анализи на кръвните проби създава продължителна правна несигурност. На практика резултатите от кръвните проби се бавят с месеци, често и повече от година, което оставя гражданите без възможност да докажат своевременно своята невинност и да възстановят напълнените си права. **Това положение е несъразмерно и непропорционално спрямо**

целите на контрола и нарушава презумпцията за невиновност, залегнала в основата на правовия ред.

Още през 2023 г. беше поет ангажимент от министъра на вътрешните работи за разкриване на допълнителни лаборатории и обучение на специалисти, които да ускорят процеса по изследване на пробите. След пореден случай на гражданка, пострадала от фалшиво положителен тест, омбудсманът се самосезира през 2025 година (Писмо 04-97/27.05.2025 г.) и изпрати писмо до министъра на вътрешните работи. Омбудсманът беше информиран, че към момента изследвания се извършват във ВМА, Националния институт по криминалистика- МВР и Медицинския институт на МВР, а през 2023 година са закупени два робота за ускоряване на изследванията.

Видно от горното, към днешна дата заявените от МВР мерки за ускоряване на кръвните изследвания не са изпълнени и е налице необходимост от предприемане на спешни действия, насочени към съкращаване на сроковете за излизане на резултат от кръвната проба.

В резултат на това, единствената възможност за пострадалите граждани от фалшиво положителни резултати е след като им излезе кръвната проба, която отхвърля наличие на алкохол и наркотици, да потърсят обезщетение по съдебен ред за претърпените имуществени и морални вреди по реда на ЗОДОВ.

На трето място, към момента не съществува официален списък на лекарствата, които могат да дадат фалшиво положителен резултат при тест за наркотици. Недостатъчната информираност излага гражданите на значителен риск и поставя знак на равенство между лице, което е приело медикамент по лекарско предписание, и лице, което е съзнателно употребило наркотик, като и двете страни са подложени на еднакви санкции. Това подкопава доверието в държавните институции и води до негативни последици за обществото като цяло.

С оглед на гореизложеното, на основание чл. 19, ал. 1, т. 4 от Закона за омбудсмана, препоръчвам да бъде предприет комплексен подход за преодоляване на посочените проблеми, като предлагам следните мерки:

- Министерството на здравеопазването да изготви, съвместно с медицински експерти и Националния съвет по наркотични вещества, официален списък, включващ всички търговски наименования на лекарствени продукти, които съдържат наркотични вещества и могат да повлияят тестовете за наркотици, като списъкът бъде публично достъпен и редовно актуализиран;

- Препоръчително е също да бъде сформирана експертна работна група, която да обсъди създаването на списък на лекарствени продукти, несъдържащи наркотични вещества, употребата на които, обаче, може да доведе до фалшиво положителен полеви тест за наркотици, който да е отворен и да може да се допълва;

- Важно е също да се организира информационна кампания, насочена както към гражданите, така и към медицинската общност, относно възможността приеманите лекарства да влияят на резултатите от тестовете;

- Най-неотложната мярка е ускоряване на анализа на кръвните проби чрез разширяване на лабораторния капацитет и подобряване на координацията между институциите, така че резултатите да се предоставят в кратки и разумни срокове.

Безспорно, противодействието на случаи с управляване на МПС под въздействие на психоактивни вещества е ключово в борбата за опазване живота и здравето на гражданите и осигуряване на безопасността по пътищата. **Същевременно е необходимо хората да се защитят от непропорционални и неоправдани последици, произтичащи от недостатъци на системата за тестване.**

Считам, че реализирането на предложените мерки ще позволи да се постигне баланс между обществения интерес и защитата на индивидуалните права, като ще укрепи доверието в институциите и ще гарантира прилагането на принципите на правовата държава.

Моля институцията на омбудсмана да бъде писмено информирана за становището Ви по случая съобразно утвърдения с чл. 28 от Закона за омбудсмана срок.

С уважение,

**ВЕЛИСЛАВА ДЕЛЧЕВА
ОМБУДСМАН НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**